

Lőrinczy Dénes

1867 – 1936

Az unitárius lelkészi karnak egyik legkiválóbb tagja, a turda-aranyosi egyházkörnek éveken keresztül közbecsülésben állott eszere, a turdai unitárius egyházközségnek derék lelkipásztora február 5-én nemes lelkét visszaadta teremőjének. A kis székely falu szülötte a saját ereje és szolgálma árán olyan általános köztiszteletet vívott ki magának, aminőben az egyszerű unitárius papnak ritkán van része. Hódmezővásárhelyi és chichiși papsága után foglalta el a turdai történelmi nevezetességű szószéket, amelyről 36 éven keresztül olyan szép sikerrel és nagy dicsőséggel hirdette az evangélium tiszta igazságait. Isten szép külsővel áldotta meg. Mindig piros arcán a jóság vonásai látszottak. Szemeiben apostoli tűz lángolt. Hangjában prófétai erő szólott. Ezekhez a külső adottságokhoz járult evangéliumi egyénisége. Ezekkel a kiváló adományokkal ékesítette lelkészi szolgálatait szóval és cselekedeteivel.

Mint az evangélium szolgálja kereste annak igazi mélységeit. Istenországja nem üres ábránd, hanem élő valóság volt előtte s ennek az utjait egyengette állandóan nemesveretű ígehirdetésében. Hirdette a béke, a szeretet, testvériség és a hegyibeszéd evangéliumát. És amikor nehéz idők, háborus viharok zúgtak át felettünk, amelyek tőle is akkora nagy áldozatot kívántak: akkor könnyes szemekkel is hirdette a vigasztalás evangéliumát, mondván: „Boldogok, akik sirnak, mert ők megvigasztaltatnak.“ És mint a csepergett méz, úgy folytak ajkairól az evangélium igazságai. Nem csupán őrálló, hanem próféta és apostol volt, kinek élete sem drága, csak-hogy elvégezhesse az Urától vett szolgálatot. Nem alap nélkül érdemelte ki az „aranszáju pap“ megtisztelő címet. A turdai szószék méltó volt hozzá, de ő is méltó e történelmi szószékhez.

De nemcsak beszédeivel, hanem cselekedeteivel is ékessége volt papi szolgálatának. Nem az a hadvezér volt, aki előre küldi

katonáit s maga távolról nézi a hősies küzdelmet, hanem együtt élt, együtt örvendett, busult és küzdött hiveivel. Mint ember rokonszenves egyéniségével általános közkedveltségnek örvendett. Annak a kornak volt neveltje, amikor még az ujabbkori hamis jelszavak nem ragadták magukkal a világot, s ő neveltetéséhez hiven a régi erkölcsöknek volt embere. Nem az ellentéteket kereste ember és ember között, hanem kiegyensúlyozott lelki világával a hidépités munkájában forgolódott. Összekötő kapocs volt a társadalom különböző osztályai között. Ahol az ő akarata érvényesült, ott nem voltak társadalmi megoszlások és szakadások.

Családi élete is mintaképe a keresztény papi családnak. Nagy családjának fenntartása szinte emberfeletti erőt kívánt, különösen a háboru éveiben, mikor akárhányszor még a mindennapi kenyérért is nehéz harcot kellett folytatnunk. De ő hősies erővel, Istenben bízó hittel folytatta a nehéz küzdelmet. Ez a harc el nem csüggesztette, családjá életét meg nem keserítette, sőt abban a derü, melegség és otthonosság könnyebbé tette a nehéz kereszt hordozását.

Mint lelkipásztor Jézusba oltott szőlővessző volt. Ezért izletes gyümölcsöket termett istenországá számára. A prófétáknak és apostoloknak volt méltó utódja, aki az életben azokat cselekedte, amiket a szószékről hirdetett. Méltán mondhatta a Mesterrel: „Én példát adtam nektek, hogy amint én, ti is úgy cselekedjetek“; és az apostollal: „Én az én szolgálatomat ékesitem.“

Egy ilyen áldásos és munkás élet után nagy ür marad a társadalomban, az egyházban és az egyházköztségben, mint abban az erdőben, ahol nagy fát döntenek le a fejszecsapások. De mégis legnagyobb a vesztesége a nagy családnak, mely védelmét, oltalmát találta a hatalmas tölgy lombkoronája alatt. Azonban az isteni gondviselés, melynek ő olyan ékesen szóló papja volt, éppen az ilyen nehéz helyzetekben dicsőíti meg önmagát. Nehéz szívvel hagyta itt ezt a szép családot. De az Ur szólott s mint mindig, úgy most is engedelmeskedett az isteni szónak. Hisszük, hogy az igaz bíró kezéből elveszi hűsége jutalmát. Itt pedig szerettségével együtt kegyelettel őrizzük drága emlékét mi is, akiket több mint egy félszázados barátság áldott kapcsolatai fűztek hozzá.

Vári Albert.

I R O D A L O M.

Dr. Biró Vencel: Altorjai Gróf Apor István és kora.

Dr. Gyárfás Elemér előszavával. Erdély és Magyarország legválságosabb idejét tárja előnkbe ez a Katholikus Akadémia által kiadott, csinos kiállítású 208 oldalra terjedő gondos kutatással, türelmes szellemben megírt kitünő monográfia. Apor István a közpályán akkor jutott jelentős szerephez, mikor a XVII. század végén a különálló erdélyi fejedelemség megszűnt és e hazarészt a Habsburgok birodalmához csatolták. Apor a katolikus egyházhoz hű maradt kevés főnemeselek közé tartozott s mint ilyen Lipótnak leghűségesebb alattvalója volt. Ezért természetesen a protestantizmus részéről sok gáncs érte s talán nem is jogtalanul, mert a kurucmozgalomban is állandóan a labancok pártján volt. Azonban e kitünően megírt könyvből megtudjuk, hogy Gróf Apor István azért jó magyar volt. Az erdélyi kormányseknél a magyarok érdekeit védte, különösen azért minden befolyását latba vetette, hogy a magyar tisztviselők helyébe németet ne tegyenek s amikor módjában állott, nagy befolyását érvényesítette a kurucok érdekében is. Kitünő gazda volt és nagy vagyonra tett szert. A katolikus templomok és iskolák számára oly nagy alapítványt tett, hogy Bethlen Gábor fejedelem után ő volt a legnagyobb alapítványozó. A cluji piáristák intézete a Báthory-Apor nevet méltán is viseli. A türelmes, tárgyilagos szellemben megírt mű az erdélyi történetírás egyik határozott nyeresége. *B. P.*

Az I. G. Ducai Unitárius Főgimnázium értesítője az 1934—35. iskolai évről. Összeállította: Boros Jenő igazgató.

Csak egy füzet. Az egész 24 oldal. De bele van zsufova egy egész kisebbségi iskolai év minden küzdelme. De hű tükre a magyar, — jobban írva székely — élniakarásnak. Van benne valami, ami főlemel. Főlemel az az acélos kitartás, amivel az a maroknyi nép ragaszkodik ehhez a szépmultu és tele-kétséggel jövőjü tudomány menedék-várához.